

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Інститут транспорту та телекомунікацій (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Луцький національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Сумський державний університет
АТ «Сенс Банк»

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2024 р.

Полтава
2024

УДК 336.7 (06)

М.34

Редакційна колегія:

Степова О.В., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Онищенко С.В., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права; Єгоричева С.Б., д.е.н., професор; Птащенко Л.О., д.е.н., професор; Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Свистун Л.А., к.е.н., доцент; Маслій О.А., к.е.н., доцент; Худолій Ю.С., к.е.н., доцент; Глушко А.Д., к.е.н., доцент; Вовченко О.С., к.е.н., доцент.

М.34   **Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи:**
Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2024 р.
Полтава: НУПП, 2024. 164 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції представлено широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком фінансового ринку України в сучасних умовах. Дослідження авторів охоплюють теоретичні та практичні аспекти функціонування фінансового сектору, зокрема: аналіз світового досвіду та його адаптацію до українських реалій; забезпечення стабільності та безпеки фінансового ринку; тенденції розвитку грошово-кредитного ринку та їх вплив на економіку; ефективні методи управління фінансами підприємств; гармонізацію національної системи обліку, аудиту та оподаткування з європейськими стандартами.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Польщі, Литви, Латвії, Румунії, Естонії та різних міст України: Вінниці, Києва, Луцька, Львова, Мелітополя, Одеси, Сум.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська політехніка» імені Юрія Кондратюка

*Скрильник Андрій Сергійович,
кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК ЯК НОВИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ ВЕКТОР ЄВРОПИ: ПРИЧИНИ ФОРМУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Інклюзивний розвиток є ключовою складовою сучасної політики Європейського Союзу, що формується під впливом глобальних соціально-економічних викликів. Аналізуючи процеси формування цього стратегічного вектору, необхідно звернути увагу на глибинні причини, які призвели до його актуалізації.

По-перше, однією з основних причин переходу від акценту на сталий до інклюзивного розвитку, стало посилення соціально-економічної нерівності в Європі. Незважаючи на те, що Європейський Союз залишається одним із найбільш економічно розвинених регіонів світу, соціальний розрив між різними верствами населення, особливо між північними та південними країнами-членами, створює суттєві перешкоди для сталого розвитку. Різниця у рівнях доходів, доступі до якісної освіти, охорони здоров'я та ринку праці підриває основи соціальної справедливості, які є центральними для європейської ідентичності.

Другою причиною є вплив глобалізації, яка змінила структуру зайнятості, сприяла швидкому технологічному розвитку, але водночас поглибила цифровий розрив. Країни члени Європейського союзу з розвинутою цифровою інфраструктурою отримали переваги, тоді як менш розвинуті території залишилися на периферії технологічного прогресу. Це створює нові виклики для Європи, адже значна частина населення залишається без доступу до сучасних технологій і знань, необхідних для успішної інтеграції у цифрову економіку.

По третє, соціальна інклюзія також стала центральною через зростання масштабів міграційних потоків, спричинених економічними кризами, конфліктами та кліматичними змінами. Європа, яка стикається з новими хвилями біженців і мігрантів, повинна створити політику, яка забезпечить їхню інтеграцію у соціум. Ще одним аспектом є демографічні зміни, зокрема старіння населення, яке суттєво впливає на соціальні системи, ринок праці та економіку в цілому. У контексті інклюзивного розвитку це створює додаткові вимоги до політик, спрямованих на залучення літніх людей до активної участі у суспільному житті. Інклюзивний розвиток забезпечує їм можливість продовжувати працювати, навчатися і робити внесок у суспільство.

Європейська стратегія інклюзивного розвитку знаходить своє відображення у ключових документах, таких як «Європа 2030» [1]. Ця програма передбачає інтеграцію принципів соціальної справедливості, екологічної стійкості та економічної інклюзії у всі аспекти суспільного розвитку. Одним із центральних завдань цієї стратегії є зменшення рівня бідності та нерівності через забезпечення доступу до освіти, охорони здоров'я, житла та робочих місць для всіх громадян ЄС. При цьому особлива увага приділяється вразливим групам, таким як мігранти, жінки, люди з обмеженими можливостями та молодь.

Одним із ключових інструментів реалізації інклюзивного розвитку є Європейський соціальний фонд (ESF) [2], який фінансує проекти, спрямовані на підтримку зайнятості, професійного навчання, соціальної інтеграції та боротьбу з бідністю. Цей фонд є прикладом того, як ЄС використовує фінансові ресурси для створення більш справедливого суспільства.

Перспективи реалізації інклюзивного розвитку в Європі тісно пов'язані з подальшою інтеграцією країн-кандидатів на вступ до Європейського союзу, активізацією громадянського суспільства та залученням бізнесу до вирішення соціальних проблем. У цьому контексті важливу роль відіграє міжнародне співробітництво, яке дозволяє обмінюватися досвідом і кращими практиками.

Реалізація вектору інклюзивного розвитку країнами-членами Європейському союзу має наступні перспективи:

1. Зменшення соціальної нерівності У рамках реалізації стратегій інклюзивного розвитку Європейський Союз планує до 2030 року скоротити рівень бідності на 50% [1]. Це означає, що близько 43 мільйонів громадян, які наразі живуть за межею бідності, отримають доступ до якісних послуг, освіти та працевлаштування.

2. Зростання рівня зайнятості. Інклюзивний підхід до економіки спрямований на підвищення рівня зайнятості працездатного населення до 78-80% до 2030 року. Особливий акцент робиться на працевлаштуванні молоді, жінок та осіб з обмеженими можливостями[2].

3. Розвиток зеленої економіки. Інвестиції в проекти відновлюваної енергетики та екологічних інновацій забезпечать створення близько 1,2 мільйона нових робочих місць у Європі до 2030 року.

Це включає робочі місця у сфері енергоефективності, утилізації відходів та збереження природних ресурсів [2].

4. Цифрова інклюзія. У рамках цифрової трансформації передбачається, що до 2030 року понад 95% домогосподарств у Європі матимуть доступ до швидкісного інтернету, а програми цифрової грамотності охоплять близько 10 мільйонів громадян із сільських регіонів та малозабезпечених груп [1].

5. Фінансова підтримка. Європейський соціальний фонд (ESF) планує виділити близько 88 мільярдів євро на реалізацію програм, спрямованих на соціальну інтеграцію, боротьбу з бідністю та професійне навчання [1,3]. Ці кошти дозволять фінансувати проекти, що мають прямий вплив на покращення рівня життя.

6. Підтримка жінок у бізнесі. Інклюзивна політика розвитку економіки Європейського союзу сприятиме збільшенню частки жінок у підприємстві до 40% [3]. Це дозволить створити близько 600 тисяч нових підприємств, що генеруватимуть додаткові податкові надходження до бюджету [2].

7. Розвиток освіти. Завдяки інклюзивним реформам у сфері освіти очікується, що до 2030 року рівень раннього завершення навчання знизиться до 5% (порівняно з 10% у 2020 році), а щонайменше 70% дорослого населення братиме участь у програмах постійного навчання [3].

Реалізація цих перспектив із використанням чітко визначених фінансових ресурсів, цифрових технологій та інновацій дозволить країнам-членам Європейському Союзу досягти сталого економічного зростання, зменшити нерівність і підвищити якість життя всіх громадян.

Література

1. European Commission. *Towards a Sustainable Europe by 2030*. Brussels, 2019. – URL: https://commission.europa.eu/publications/sustainable-europe-2030_en.
2. Council of the European Union. *Project Europe 2030: Challenges and Opportunities*. Brussels, 2010. URL: <https://www.consilium.europa.eu/media/30776/qc3210249enc.pdf>.
3. European Commission. *Education and Training 2030 Framework*. Brussels, 2021. – URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/txt/?uri=celex%3a52021dc0025>.

УДК 336.712:339.231

Вовченко Оксана Сергіївна,

кандидат економічних наук, доцент

Дуброва Катерина Олександрівна, Левкова Ірина Миколаївна, студентки

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ВПЛИВ ІНФЛЯЦІЇ НА РИНОК ОБЛІГАЦІЙ ВНУТРІШНЬОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЗИКИ

Інфляція, як стійке зростання загального рівня цін на товари та послуги, є одним із ключових макроекономічних показників, що безпосередньо впливає на різноманітні сфери економіки, в тому числі й на фінансові ринки. Особливо чутливими до інфляційних процесів є ринки боргових інструментів, серед яких важливе місце посідають облигації внутрішньої державної позики (ОВДП), що забезпечують державу фінансовими ресурсами, сприяють розвитку фінансового ринку та стабільності національної валюти.

Прискорення інфляційних процесів в Україні з 2022 року (рис. 1) було зумовлене комплексом взаємопов'язаних факторів, серед яких варто виділити: розширення грошової маси внаслідок монетизації дефіциту державного бюджету; знецінення національної валюти, спричинене скороченням експортних надходжень та зростанням попиту на готівкову іноземну валюту; низький рівень координації дій державних інституцій у сфері монетарної політики.

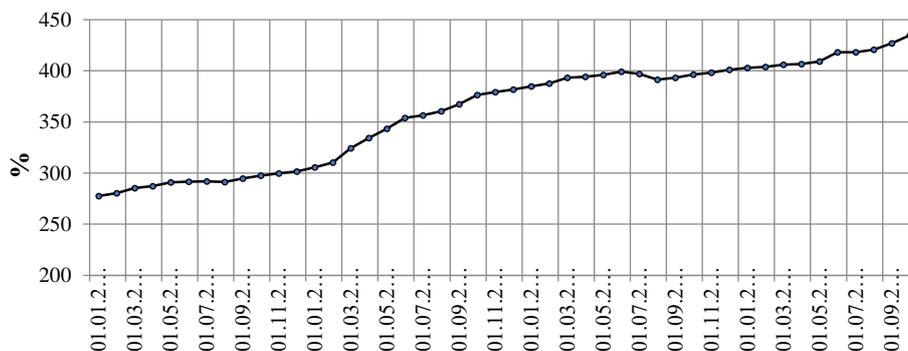

Рис. 1. Динаміка зміни індексу інфляції в Україні за 2021-2024 роки зростаючим підсумком
Джерело: побудовано за даними [1].